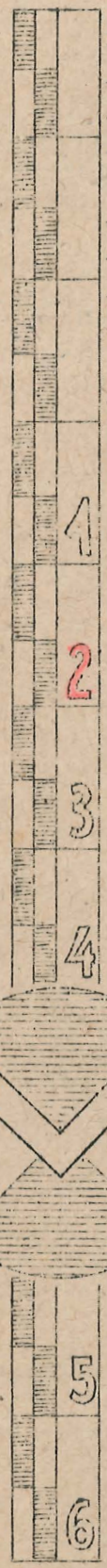

III, 51. / 120000330

Vestnik

Geodetskega društva
LRS

Ljubljana

1953

V S E B I N A

	Stran
Pređ kongresom v Zagrebu / O sestanku plenuma /	1
O delu društva / poročilo o društv.sestankih /	3
Teze za statut inženirjev in tehnikov FLRJ	5
Razvoj geodetskih del v LRS / triangulacija /	11
O potnih stroških / na okrajih /	14
Razno: Razvoj strok.šolstva v LRS	15
Počitniška praksa dijakov / GE /	16
Vesti iz DIT-a	18
Nekrologi	19

Redakcijski odbor za publikacije, strokovni tisk
in izdajanje Vestnika Geodetskega društva

Naslov: Ljubljana, Aškerčeva c.30

Vestnik Geodetskega društva

DECEMBER 1953

ŠTEV. 2

Predkongresom v Zagrebu

Poročilo o II. plenarnem sestanku izvršnega odbora
Zveze društev inženirjev in tehnikov FNRJ.

Iz Geodetskega lista št. 9-10/1953 povzamemo v glavnih pote-
zah potek dela tega plenarnega sestanka zaradi informacije tu-
di tistih članov društva, ki Geodetski list še niso naročili.
Dnevni red je bil sledeči:

1. Poročilo o delu zveze in republiških društev.
2. Kongres in priprave.
3. Statut inženirjev in tehnikov v smislu tez Zveze inženir-
jev in tehnikov FLRJ.
4. Šolanje srednjega strokovnega geodetskega kadra.
5. Redakcija statuta Zveze geodetskih inženirjev in tehnikov
6. Poročilo o VIII. kongresu mednarodne federacije geometrov
v Parizu in včlanjenje naše Zveze.
7. Geodetski list - sodelovanje in finančna vprašanja.

Prvo poročilo je podal predsednik ing. Ukropina, ki je podčr-
tal organizacijske probleme, izmed katerih je najbolj vidna pre-
majhna organizacijska čvrstost posameznih društev /članstvo, čla-
narine, itd./ . Sklene se, da dobi v bodoče Zveza 10 % pobrane
članarine.

Največja razprava se je sukala okoli druge točke dnevnega re-
da. Termin kongresa je bil že za november, pa se je iz tehnič-
nih razlogov /volitve itd./ preložil na dokončno 6-10. decembra
t.l. Določen je bil tudi glavni program - dnevni red - kongresa.
Pravzaprav so to delovna posvetovanja, kar še bolj podčrta važ-
nost te prireditve za vso našo stroko. Posvetovanja se bodo raz-
vijala v 6. skupinah /po sorodnosti tematike/ in sicer:

1. Organizacijska vprašanja zveze, stroke in stanovska vpra-
šanja.
2. Stanje državne izmere FLRJ in katastra zemljišč.
3. Osnovna geodetska dela na področju FLRJ.
4. Metode dela, instrumenti in fotogrametrija.
5. Tehnična ureditev posesti /melioracije, komasacije itd./ .
6. Strokovno šolstvo in literatura.

Na posameznih posvetih bodo iznešeni posamezni referati kot
baza za diskusijo, pri čemer so posamezna društva geodetskih in-
ženirjev in tehnikov prevzela obvezo, da te referate pripravijo,
razen prvega po vrsti: Geodetsko društvo Hrvatske, Srbije, Slo-
venije ter Bosne in Hercegovine/. Referati bodo tiskani vsi v br-
matu Geodetskega lista in bodo poslani pred kongresom vsem druš-
tvom radi priprave delegatov na diskusijo pri posvetovanjih. Vsak
delegat in gost bo prispeval poleg tega din 700.- za kritje stroš.

kov prireditelj, skupnega krožka ali večerje itd., medtem ko bodo za kritje ostalih stroškov /dnevnice itd./ prejeli delež iz sredstev Zveze. Obenem bo na kongresu odprta geodetska razstava, ki bo pokazala razvoj in stanje geodetske delavnosti v naši državi. Verjetno bodo sodelovale tudi inozemske tvrdke.

Plenum je razpravljajal tudi o statutu društev inženirjev in tehnikov FNRJ /glej sklepe VIII. Plenuma Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije, ki so objavljeni na strani 5-9 tega Vestnika/. Radi važnosti tega problema je plenum sklenil, da posamezna društva o tem podrobneje razpravljajo in dostavijo Zvezi svoje mnenje.

Strukovno šolstvo pri nas še vedno ni enotno rešeno. V tem oziru ni bil sprejet nikakr zaključek. Tudi to vprašanje se bo v posebni točki razpravljalo v Zagrebu.

Plenum je dalje sprejel definitivno redakcijo statuta Zveze društev geodetskih inženirjev in geometrov, ki bo predložena kongresu v odobritev.

Po referatu zastopnika naše Zveze na kongresu v Parizu je plenum sklenil, da se Zveza včlani v Mednarodno federacijo geometrov /FIG/, s čemer bo vpostavljen zelo koristen mednarodni kontakt.

Končno je bilo na plenumu razpravljano tudi o Geodetskem listu in njegovem finančnem stanju. List je kvalitetno nesporna rači višini, drugače pa ima še vedno iste težave, kot smo jih navedli v prejšnji številki Vestnika v posebnem članku. V bodoče bo lastnik Geodetskega lista Zveza.

/Okvirni program Kongresa glej str. 10/

OBISČITE

Geodetsko razstavo

Za časa Kongresa in posvetovanja
geod. inženjerjev in geometrov FNRJ
od 6. do 13. decembra 1953.

U m j e t n i č k i p a v i l j e n

Zagreb - Zrinjevac

O delu društva

Poročilo o sestankih članov
Geodetskega društva v Ljubljani

Dne 19. nov. se je vršil sestanek članstva v prostorih G.Z. v Streliški ulici s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, 2. Kongres v Parizu, referat tov. ing. Čuška, 3. Organizacija geodetskih del, referat načel. GU tov. Črnivca, 4. Volitve delegatov za kongres v Zagrebu.

Tov. Košir je poročal o delovanju društva in ugotovil, da ni prave aktivnosti članstva; vsekakor bi bilo potrebno oživenje sekcij v Celju in Mariboru. Naloge niso majhne, odbor sam pa ne more vsega opraviti. Z analizo dosedanjega in bodočega dela bo posebna delegacija seznanila člane izvršnega sveta.

O kongresu in delu mednarodne federacije geodetskih strokovnjakov v Parizu je poročal tov. ing. Čušek, pri čemer se je omejil predvsem na zanimivosti z razstave. Na zapadu prevladujejo manjša merila načrtov oz. kart / 1:20000 /, izdelanih z uporabo fotogrametrije za generalna projektiranja, a za kataster so vsi načrti brez višinske predstave terena. Glede instrumentovni posebnosti, pač pa večja preciznost v izdelavi. Načrti so delani na skrčka prostem papirju ali pa na posebnem prozornem materialu, kar pa zahteva posebne tuše in izvežbane risarje. Je pa drugi način primeren za reprodukcijo po specialnem ozalid - postopku. Kar se tiče reprodukcije, pa so na razstavi pokazali še način kopiranja s sitastimi šablana mi v barvah, z graviranjem itd.

Nato je tov. Črnivec poročal o konferenci glede organizacije geodetske službe v na -

ši državi. V splošnem gre za razdelitev kompetenz med vojaško in civilno službo, kot je urejeno po ostalem svetu. Treba urediti koordinacijo pri osnovnih geodetskih delih. Posvetovalno in koordinacijsko telo bi bil Nacionalni kartografski svet, katerega statut je bil sestavljen l. 1952 na pobudo Kartografskega biroja OZN. Ta statut predvideva 6 komisij, toda obstojajo še nekateri pomisleki glede navezave teh komisij na določene že obstoječe ustanove in glede sestave plenuma. Z nadaljnjo obdelavo tega problema sta zadolžena Savez. G.U. in Geografski inštitut JLA. Nadaljna razprava na konferenci se je tikala nepooblaščenecivilne prakse in samovolje pri izvrševanju geodetskih del, o potrebi izboljšanja inšpektorske in inštruktorske službe, o novem plačnem sistemu, o kaotičnem stanju geodetskega srednjega šolstva, o analizi delovnih uspehov in cen itd.

V diskusiji k temu referatu je bilo sklenjeno, da se na naslednjem sestanku društva razpravlja posebej o problemu civilne prakse in strokovnega šolstva, ker je to potrebno radi sodelovanja pri delu komisij na kongresu v Zagrebu.

Tov. Pošir nato poroča o kongresu in volitvah delegatov. Na 16 članov se voli en delegat, naše društvo / 189 članov / bo torej poslalo na kongres 19 delegatov, za katere plača stroške Zveza / za 17 deleg. / oz. društvo in GU / po 1 del /. Za ostale goste sprejema prijave tov. Ravnik / za skupno vožnjo v Zagr. radi ogleda razstave / za kar je treba zainteresirati predvsem dijake /, tov. Rusova za stanovanje in tov. Krča za odkup kongresnega materiala / to so tiskani referati, din 700. /

Nato so navzoči člani društva volili delegata z listo ter je volilna komisija sporočila, da bo objavila rezultat, čim bodo

glasovali še ostali člani v in izven Ljubljane.

Drugi sestanek članstva je bil dne 26. nov. v sindikal. dvorani v Zarnikovi ul. z dnevnim redom: 1. Izid volitev delegatov

2. Šolstvo

3. Civilna praksa

Za delegate za kongres so bili po poročilu volilne komisije izvoljeni sledeči tovariši :

1. Ruđl Franjo, Geog. z. Ljublj.
2. Košir Anton, "
3. Zajnik Ljuban, "
4. Vodnik Hinko, "
5. Armiš Leopold, "
6. Jekl Stanko, "
7. Jurkovič Štefka, "
8. Čuček Ivan, Teh. vis. š. v Lj.
9. Črnivec Miroslav, G. U. v Lj.
10. Senčar Jože, kat. urad Lj. o.
11. Klarič Matija, " Lj. m.
12. Ravnik Ljubo, Proj. biro "
13. Steiner Oton, Gradb. teh. Lj.
14. Bačnik Ivo, MLO Kranj
15. Lorber Mirko, kat. ur. Marib.
16. Jecelj Stanko, GZ sekc. "
17. Rozman Viljem, " Celje
18. Gatnik Maks, kat. ur. Gorica
19. Horvat Matija " Mur. Sob.

Poleg tega se je odobril sklep odbora, da gredo na kongres še sledeči tovariši na račun društva: ing. Podpečan, Seifert Marino, ing. Zorn in Krča Ivan.

Glede šolstva se je razvila večja debata, ki je pokazala da je brez dvoma potrebno razširiti splošno izobrazbo srednjih strokovnih kadrov, tako radi uspešnejšega delovanja v službah po okrajih, kakor tudi radi stikov z inozemstvom. To bi se dalo doseči na več načinov, ali z razširitvijo srednjega študija od dosedanjih 4 na 5 let ali pa z 6-letno srednješolsko izobrazbo in 3 leti strokovne izobrazbe.

V pošteev bi pa prišel tudi predlog o ukinitvi srednjih stro-

kovnih šol in prehodu na samo visokošolski študij, kot je to uvedeno že v drugih zap. držav. /Franciji, Švici, Avstriji, itd / kjer je patudi katastrska služba na višji stopnji kot pri nas. V glavnem je bil sprejet sklep, ki ga je usvojil že odbor na svoji seji, da se trenutno obdrži dosedanji način dela s srednjim strokovnim kadrom, ker ga še nimamo dovolj in bo šele izkušnja pokazala, ali je potreben takojšen prehod na sam visokošolski študij. Pred nami je še veliko dela predvsem pri katastrski izmeri in vsaka nagla sprememba bi mogla slabo vplivati na datok kadrov, dokler ne bomo mogli preiti v večjem obsegu na sodobnejše metode dela. Večjo skrb povzroča ta problem drugim republikam, kjer resni prave enotnosti. Visokošolski študij ostane kot dosedaj s štirimi leti na TVŠ. Tu obstoja še varianta, da bi poleg ali namesto štiriletnega študija na TVŠ obstojal dvoletni visokošolski študij, kar pa tudi vzbuja več pomislov.

Glede civilne prakse je debata pokazala, da gre v glavnem za uslužbence in penzioniste, ki izvršujejo geodetska dela kot zunanji sodelavci oz. z odobrenjem ustanove, ki dela prevzema ali nadzoruje. Manj je mišljena tu čista civilna praksa, ki v naši socialistični ureditvi že radi pomanjkanja kadrov ni zaželenja. V pošteev pride tudi izvrševanje geodetskih del na zadružni osnovi, pa gledate ga še ni pravih izkušenj. Vsekakor pa se je treba boriti proti šušmarstvu in izvrševanju geodetskih del po nekvalificiranih močeh.

Popravek: V Zagreb gre na stroške društva tudi tov. Rus Vida.

Sklepi

VIII. PLENUM ZVEZE INŽENIRJEV IN TEHNIKOV JUGOSLAVIJE, ki se je vršil v dnevih 14. in 15. junija 1953.

Plenum na telno osveja teze statut inženirjev in tehnikov, katere je izdelala posebna komisija Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije tako, da se te teze, razširjene z gradivom iz diskusije na plenumu, dostavijo vsem našim organizacijam zaradi čim širše diskusije in preučevanja v cilju dojnje prelogov in pripomb.

Teze za statut inženirjev in tehnikov v FLRJ.

Inženirji in tehniki se kot nosilci tehničnih izvajanj v ekonomskem in družbenem življenju naše države nahajajo na čelu tehnične dejavnosti ter imajo dolženo družbeno odgovornost za koristno uporabo družbenih sredstev proizvodnje. Nahajajo se na vodilnih mestih organizacij tehnološkega procesa dela v proizvodnji in nosijo s tem polno družbeno odgovornost za stopnjo produktivnosti dela, za strokovni in splošni kulturni nivo delovnih kadr. v ter imajo na podlagi vsega tega določeno mesto v družbeni skupnosti, ki se določa s tem statutom.

I.

Inženirji in tehniki si pridobijo po končanem šolanju pravico, da bodo vključeni na plačena delovna mesta inženirjev - tehnikov - pripravnikov v gospodarskih organizacijah, podjetjih, ustanovah s samostojnim financiranjem /laboratorijih, zavodih, institutih/, ki izvršujejo tehnične prakse odgovarjajoče stroke.

Inženirji in tehniki si pridobijo strokovno kvalifikacijo in pravico do razporeditve na odgovarjajoče delovna mesta po uspešno končanem šolanju v odgovarjajočih strokovnih šolah in opravljenim delovnim stajem svoje stroke, s tem, da uspešno opravijo strokovno - praktični izpit.

a/ Inženirji /vseh strok/, ki so dovršili fakulteto TVČ ali univerze z opravljenim diplomskim izpitom. Opravljeni predpisani delovni staj v proizvodnji s strokovno - praktičnim izpitom.

b/ Tehniki /vseh strok/, ki so končali strokovno srednjo šolo z dovršenim diplomskim izpitom. Opravljeni predpisani delovni staj - izveden s strokovno - praktičnim izpitom.

Inženirji - tehniki morejo s praktičnim in teoretično-znanstvenim delom doseči kvalifikacijo specialista /ena izmed vrst svoje ožje stroke/ po določenem uspešnem delu na poslih svoje specialnosti in po opravljenem določenem izpitu.

a/ Inženirji morejo po dosegi osnovne kvalifikacije svoje stroke in odgovarjajoče prakse v pomožnem in stalnem delu, posvečujoč se zlasti določeni ožji vrsti svoje stroke, postaviti argumentirano zahtevo in dobiti priznanje za kvalifikacijo specialista dotične vrste svoje ožje stroke.

b/ Tehniki se morejo po doseženju osnovne kvalifikacije svoje stroke in odgovarjajoče pomožne in samostojne prakse, posvečujoč se zlasti dotični vrsti svoje stroke, prijaviti na izpit za dosego kvalifikacije specialista dotične vrste svoje ožje stroke.

Izpopolnjevanje delovnih mest, določenih s sistemizacijo, za katera se zahteva strokovna izobrazba inženirjev in tehnikov, se mora vršiti le iz vrst inženirjev in tehnikov z opravljenim strokovno-praktičnim izpitom. Ta mesta se ne morejo izpopolnjevati z osebami, ki nimajo dokazov o odgovarjajoči strokovni kvalifikaciji.

Inženirji in tehniki se morejo razporediti na delovna mesta v aparatu državne uprave, projektantskih organizacijah, organizacijah za kontrolo, v prosvetnih ustanovah in znanstvenih institutih, zavodih in laboratorijih, samo po opravljenem strokovno-praktičnem izpitu svoje stroke.

Razporejanje na ta mesta se more izvršiti samo z javnim natečajem.

Inženirji in tehniki, zaposleni izven proizvodnje so dolžni da vsakih 3 - 5 let opravijo prakso v gospodarski organizaciji svoje stroke in to v dovršenih 10 letih dela v tej stroki po izvršenem strokovno-praktičnem izpitu v razdobju od 3-12 mesecev.

Inženirji in tehniki, ki so se izpopolnili v praktičnem in teoretičnem delu, morejo doseči višjo stopnjo strokovnosti in to:

- a/ inženirji
nižji /gradb./		inženir
/gradbeni/		"
višji /gradbeni/		"
/gradbeni/		svetnik
višji /gradbeni/		svetnik
- b/ tehniki
nižji /industr./		tehnik
/industrijski/		"
višji /industr./		"
tehnik /industr./		svetnik

Vsaka izmed navedenih vrst določa stopnjo strokovne dosege.

Inženirji in tehniki s priznano začetno strokovno stopnjo svoje stroke tako iz gospodarske organizacije kot iz aparata državne uprave imajo pravico, da zahtevajo po vsakih 3 letih, ki jih prebijejo na delu v določeni strokovni stopnji in na odgovarjajočem delovnem mestu napredovanje v naslednjo strokovno stopnjo.

Priznavanje strokovne stopnje za inženirje in tehnike izvršujejo republiške komisije, ki se postavljajo na predlog DIT-a

Inženir in tehnik, ki zahteva priznanje stopnje, dostavi komisiji dokumentirano obrazložitev za svojo zahtevo.

Delovni staž po opravljenem strokovnem izpitu, za dosego najvišje strokovne stopnje traja:

- a/ za inženirje 20 let
b/ za tehnike 25 let

Ta delovni staž se more za posamezne stroke zmanjšati kar, zavisi od pogojev dela za vsako stroko posebej in kar se bo reguliralo s posebnimi predpisi za določeno stroko.

Inženirji in tehniki se morejo po opravljenem strokovno-praktičnem izpitu ukvarjati s projektantsko dejavnostjo svoje stroke pod pogojem, da to prijavijo nadrejenim organom ljudske oblasti in da to javno registrirajo v društvu inženirjev in tehnikov ljudske republike, na katere področju stalno prebivajo.

Stalna zaposlitev v gospodarskih organizacijah, aparatu državne uprave, prosvetnih in znanstvenih ustanovah, ne izključuje pravico inženirjev in tehnikov do privatne osebne prakse.

Sistemizacijo delovnih mest v gospodarskih, znanstvenih in prosvetnih organizacijah, kakor tudi v aparatu državne uprave, ki se bavi s tehnično dejavnostjo ali potrebujejo tehnično vzgojene kadre, odobrava strokovna komisija, katero predlaga republiška zveza DIT-a.

Inženirji in tehniki v prosvetnih organizacijah se morejo razporejati samo na delovna mesta /za predmete/ svoje stroke. Kot dopolnilo svojega dela se morejo udeleževati v znanstvenih vrstah, ki dopolnjujejo njihovo ožjo stroko.

Inženirji in tehniki se morejo razporejati v prosvetni stroki šele ko opravijo praktično-strokovni izpit in dosežejo začetno stopnjo svoje stroke.

Inženirji in tehniki so dolžni po končanem šolanju registrirati svoje diplome pri DIT-u svoje republike.

Osebe brez srednje strokovne izobrazbe se ne morejo razporejati na delovna mesta po sistemizaciji, ki je določena za tehnike.

Osebe z nedovršeno višjo strokovno /fakulteto/ šolo morejo opravljati posle delovnega mesta tehnika samo po opravljenem posebnem strokovno-praktičnem izpitu odgovarjajoče stroke. Nedokončano fakulteto TVŠ ali univerzo se ne more smatrati kot srednjo strokovno izobrazbo brez opravljenega posebnega strokovno-praktičnega izpita.

Nagrada inženirjev in tehnikov mora biti v sorazmerju z deležem, katerega dajejo s svojim delom v delovnem kolektivu družbeni skupnosti.

II.

Temeljni zaslužek inženirjev in tehnikov v gospodarskih organizacijah mora biti vsklajen s povprečnim zaslužkom kvalificiranih delavcev in to:

Za inženirje 25 % višji od povprečja zaslužka visokokvalificiranih delavcev.

Za tehnike v povprečju za 5 % višji od povprečja visokokvalificiranih delavcev.

Razpreditev temeljnega zaslužka inženirjev in tehnikov po strokovni stopnji je:

Za inženirje;

nižji /gradb./	inženir	5 % nižji	od povpr.
/gradbeni/	"	5 % višji	" "
višji /gradb./	"	15 % višji	" "
/gradbeni/	svetnik	25% višji	" "
višji svetnik		35% višji	" "

Za tehnike:

nižji	tehnik	10 %	nižji od povprečja
.....	tehnik	5 %	višji od povprečja
višji	tehnik	15 %	višji od povprečja
tehniki	svetnik	25 %	višji od povprečja

Inženirji in tehniki v aparatu državne uprave, znanstvenih institutih, zavodih in laboratorijih, morejo imeti temeljne za - sluške 5 % manjše ali enake /kar zavisi od strokovnega značaja organizacije/ z zaslužki inženirjev in tehnikov, ki so zaposleni v gospodarstvu z odgovarjajočo strokovno stopnjo.

Kakor v gospodarskih organizacijah tako tudi v aparatu dr - žavne uprave, znanstvenih institutih, zavodih in laboratorijih, imajo inženirji in tehniki pravico do povračila za izvrševanje funkcije v organizaciji /funkcijski dodatek/ v sorazmerju z od - govornostjo pri izvrševanju te funkcije in povečanega navora na takem delovnem mestu.

V kolikor inženirji in tehniki za svoje delo niso plačani po delovnem efektu ali s posebnim dodatkom, ki vključuje tudi element nefiksiranega dela /terenski dodatek/, imajo pravico do povračila za prekomerno delo in vključno tudi tisti, ki izvršu - jejo funkcijo v gospodarski organizaciji ali v aparatu državne uprave.

Inženirji in tehniki imajo pravico do posebnega povračila za delo na delovnem mestu, ki je zdravju škodljivo ali nevarno za življenje ne glede na druge vrste povračil za delo na takem mestu /terenski dodatek, plačevanje po efektu dela, funkcijski itd/.

Inženirje in tehnike z daljšim delovnim stažem od 10 let /vključno tudi praktični delovni staž/ se v trenutku stopanja v veljavo tega statuta ne more pozvati na strokovno-praktični izpit, v kolikor so svoj delovni staž prebili na delu v svoji stroki bodisi v gospodarskih organizacijah, bodisi v aparatu državne uprave.

Inženirji in tehniki z manj kot 10 let delovnega staža, v kolikor niso opravili strokovnega izpita morajo v roku ... let po veljavnosti tega statuta opraviti strokovno praktični izpit.

Kakor v gospodarskih organizacijah, tako tudi v aparatu državne uprave in ostalih organizacijah, ki zaposlujejo inže - nirske-tehnične kader, se izvrši prevedba s pravico posameznika do tiste stopnje, ki mu pripada po dolžini delovnega staža, /po odbitku trajanja praktičnega delovnega staža/, računajoč razdobje 3 let kot razmah za dosego pravice do višje stopnje po pogojem, da je bil najmanj eno leto na delovnem mestu od - govarjajoče stopnje.

To prevedbo bodo vršile komisije, katere bo na predlog društva inženirjev in tehnikov imenoval Državni sekretar za poslove ljudske republike.

III.

Pripravniki-inženirji in tehniki polagajo izpit pri strokovnih društvih inženirjev in tehnikov. Izpitna komisija se določi na predlog društva inženirjev in tehnikov.

Praktični delovni staž /pripravniški staž traja 3 leta/. V času staža mora vsak inženir in tehnik prebiti najmanj 2 leti v operativi na strokovno-praktičnem delu. Za podjetje je obvezno, da nudi pripravniku možnost strokovnega usposabljanja v času staža. V prvih dveh letih / to je v času trajanja praktičnega dela/ se mora podjetje, pri katerem je pripravnik zaposlen, opredeliti obdavčenja plač pripravnikov. En del njegove plače v tem razdobju nosi država.

V zvezi s tem so podjetja dolžna predvidevati delovna mesta za pripravnike.

Okvirni program za opravljanje izpitov določa državni organ na predlog Zveze inženirjev in tehnikov. Strokovne zveze izdelajo na podlagi tega okvirnega programa pravilnike za vsako stroko.

Program za polaganje pripravniškega izpita sestoji iz dveh delov:

a/ splošni del /državna in družbena ureditev, ekonomsko-go - spodarsko poslovanje itd/.

b/ strokovni del je praktičen, pismen in ustmen.

Pismeni vsebuje obdelavo postavljene naloge iz stroke, medtem ko ustmeni sestoji iz izbire naloge in izpraševanja tistega dela teorije, ki je v zvezi z izbiro specialnosti. Način polaganja strokovnega dela, kakor tudi trajanje izpita se določa s pravilnikom strokovnega društva.

K izpitu se prijavlja 6 mesecev pred iztekom pripravniškega staža.

Praktični delovni staž za inženirje in tehnike traja najdalj

za inženirje	5 let
za tehnike	7 let

V tem času moreta inženir in tehnik polagati strokovno-praktični izpit trikrat. Če ga tudi tretjič ne položita, izgubita pravico do nadaljnjega delovnega staža in se ne moreta razporejati na delovna mesta inženirjev oziroma tehnikov.

V tem primeru se inženir razporedi /če se s tem strinja/ na delovno mesto s stopnjo tehnika /svoje stroke/ in pravico, da doseže tudi stopnjo višjega tehnika, diplomirani tehnik pa na delovno mesto pomožnega tehničnega kadra /boslovdje itd/.

V nasprotnem primeru se prekvalificirata na drugo stroko po lastni izbiri.

Inženirji in tehniki se morejo sprejemati v delovni staž samo na tista mesta, ki odgovarjajo njihovi šolski izobrazbi.

KOMISIJA ZA STATUT ZVEZE IT FLRJ.

I. kongres

geodetskih inženjerjev in geometrov FNRJ
od 6. do 10. decembra 1953.

O K V I R N I P R O G R A M :

NEDELJA 6. DECEMBRA

Otvoritev in pozdrav delegatom in gostom
Pozdrav gostov
Splošni referat o stanju in problemih geodetske stroke
Otvoritev razstave
Referat o ustanovitvi Zveze društev geod.inž.i geom.FNRJ
Diskusija o referatih, izvolitev komisije za delovna posvetovanja.

PONEDELJEK 7. DECEMBRA

Prvi sestanek delovnih posvetovanj, pred in popoldne
Zvečer aktualno strokovno predavanje ali kulturna prireditve

TOREK 8. DECEMBRA

Drugi sestanek delovnih posvetovanj. Popoldne nadaljevanje diskusije, popoldne sprejem sklepov, ki bodo predloženi plenarnemu sestanku.
Zvečer aktualno strokovno predavanje ali kaka druga prireditve.

SREDA 9. DECEMBRA

Skupni obiski, izleti in ostale prireditve.

ČETRTEK 10. DECEMBRA

Plenarni sestanek delegatov, predlaganje zaključkov delovnih posvetovanj, osvojitve zaključkov in izvolitev Uprave Zveze.

Objava

GEODETSKA UPRAVA LR SLOVENIJE *obvešča*

vse člane Geodetskega društva, da je pri
GEO S l o v e n j G r a d e o prosto

sistemizirano mesto geometra !

Interesenti naj svoje prijave pošljejo GU!

Razvoj in stanje geodetskih del v LRS

Sledeči članek je del referata, ki ga je napisal tov.ing. R u d l Franjo in obsega material iz t r i a n g u l a c i j e.

V splošnem :

Izvajanje petletnega načrta je popolnoma razvstvarilo geo - detsko dejavnost v LR Sloveniji. Od tradicionalnega vzdrževanja katastra smo prešli na meritve in izdelavo načrtov, ki so bili naj - no potrebni kot osnova za projektiranje in izvedbo ključnih ob - jektov in drugih, predvidenih v petletnem načrtu.

Ta so prišla v poštev obširna področja, za katera smo mora - li predvsem dati osnovo, t.j. triangulacijsko mrežo, ki je neob - hodno potrebna za detajlne meritve večjega obsega, ki se morajo vključiti v državni koordinatni sistem.

Leta 1946, ko smo začeli s triangulacijskimi deli po osvo - boditvi, smo imeli še ogromna področja nepokrita s triang.omrež - jem. Obstojala je v celoti samo mreža I. reda, a mreža II.r. je bila delno razvita v Prekmurju, okrog Ljubljane in Kočevja in so bile za te točke izračunane koordinate, Nadalje je bivši VGI-Voj - no-geogr.institut v Beogradu precej trig.točk II. in III.reda po - stavil in izvršil opazovanja, toda je med vojno mnogo teh točk bi - lo uniženih, elaborate pa je okupator odpeljal ali so se izgubili.

Po osvoboditvi se je začelo z zbiranjem še obstoječih po - datkov v Beogradu in smo na ta način dobili vsaj najnujnejše, da smo mogli zašeti z novim delom.

Predvsem je bilo potrebno razviti mrežo II.reda na Štajer - skem in sicer za celo področje Drave / hidrocentrale na Dravi /, za celo dolino Savinje, Kozjansko, Erbovlje-Hrastnik / premogov - niki /, Dravsko polje / melioracije / itd.

Vzporedno s tem se je na direktno tangiranih področjih raz - vijala mreža III. in IV. reda. Vsa ta dela je izvršil Geodetski zavod LRS / do 1948.leta - Oddelek za kataster / s svojimi usluž - benci, razen za HC Mariborski otok, kjer so bili angažirani poleg naših tudi triangulatorji iz Beograda.

Leta 1946 in 1947 pa je Geogr.institut JLA s svojim in ci - vilnim kadrom iz Beograda razvijal mrežo II. in III. glavnega re - da na področju Kranjske, Notranjske in na osvobojenem delu Pri - morske in v Istri, a ekipa beograjskih triangulatorjev iz Glavne geodet.uprave je leta 1947 triangulirala na področju Medvođe - Kranj - Radovljica - Bleč - Jesenice skoro do Bohinja, in v okra - ju Kočevje.

Iz priloženega numeričnega pregleda izvršenih triangulacij - skih del v LR Sloveniji od leta 1946 do zaključno 1952 je razvid - no, da smo od celotne površine današnje LR Slovenije / skup.cca 19960 km²/ skoro polovico pokrili z mrežo II.reda in to z last - nim kadrom, a 2680 km² ali cca 1/7 celotne površine z mrežo trig. točk vseh redov / II., III. in IV.r./

Od prvotnega kadra triangulatorjev leta 1946 / samo dva / smo tekem nekoliko let usposobili okrog 10 uslužbencev Geodetske - ga zavoda za uspešno invševanje triang.del tako, da sedaj lahko mislimo že na formiranje stalnega trigonometričnega odseka v sklo - pu Geodetskega zavoda.

Od leta 1946 do zaključno 1952. leta smo določili približ -

no 1800 novih trigonometričnih točk vseh redov razen prvega, in če vzamemo povprečno ceno cca 18.000.-din za vsako točko, predstavljajo to izvršeno delo vrednost 32.000.000.-din.

Instrumentarij:

Za opazovanje trigonometričnih točk smo uporabljali 2 tipa modernih instrumentov in sicer teodolite firme Wild Th 2 in Zeiss Th 2 s podatkem 1" tako za horizontalni kakor tudi za vertikalni krog. Današnje stanje modernega instrumentarija za triangulacijo v Geodetskem zavodu LRS je sledeče :

4 teodoliti Wild Th 2
1 teodolit Zeiss Th2 in
1 teodolit Zeiss Th2 izposojen od Geogr.inst.
JLA-Beograd, s priborom za bazno poligonometrijo /HC Moste/.

Metode dela :

Večinoma so trigonometrične točke določene z urezi, med tem ko je skupno določevanje točk ali s pomočjo verig prišlo v poštev samo v nekaterih slučajih, kjer je bilo to nujno potrebno / na pr. omrežja v obmejnih pasovih - rudnik Mežica - dolina Drave /.

Šele leta 1952 smo prvič začeli uporabljati precizno bazno poligonometrijo v svrhu določevanja trig.točk IV.reda /HC Krško /, čeprav sem to že preje ^{prejšnja} določevanje trig.točk IV.reda na Ptujskem polju v predelu posameznih gozdnih kompleksov. Pri tem načinu prihranimo čas in zmanjšamo stroške, ker ni potrebno veliko izsekavanje vizur in postavljanje visokih piramid.

Ta metoda se je dobro obnesla in so bili doseženi prav dobri rezultati. V posameznih predelih LR Slovenije / na pr. v Prekmurju v ravninskem gozdnem predelu / bo to edina racionalna metoda za določevanje trig.točk IV. reda.

Zato se priporoča nabava lastnega modernega instrumentarija s kompletnim priborom za bazno poligonometrijo / na pr.firme Kern - Aarau /.

Terenska oprema :

Še ni zadovoljiva in racionalna. Vse do leta 1948 smo vsa triangulacijska dela izvrševali brez potrebnih prevoznih sredstev in je to dejstvo terjalo velik in nepotreben fizični napor triangulatorjev in figurantov.

Motorna vozila in to lažja in okretna / jeepi / bi morala biti sestavni del terenske opreme za triangulacijska dela, ker bi se s takšnim prevozom znatno dvignila storilnost na terenu.

Težka motorna vozila, s kakršnimi trenutno razpolagamo, so neokretna in neprimerna za naše lokalne ceste in gozdne poti in je pri tem uporaba goriva velika ter zahteva vzdrževanje teh vozil večje izdatke, s čemer je znižana ekonomičnost motorizacije.

Nujno je potrebna tudi nabava šotorov za triang.ekipe, ki delajo v višjih predelih LR Slovenije.

Analiza - kritična presoja dosedanjega dela :

Nujno izvajanje triangulacijskih del na omejenih področjih je naročilih investitorjev s tendenco omejitve števila trig.točk na minimum za dotične potrebe je onemogočilo planirano in res kvalitetno razvijanje trigonometričnega omrežja v LR Slov.

Taka dela, kot je razvijanje trig. omrežja na področju ce-

le republike so pravzaprav dela vsedržavnega značaja in bi semc- rala izvrševati po strogo določenem planu ne glede na momentane potrebe v posameznih predelih, ker edino s takim planskim delom lahko dobimo homogeno in res kvalitetno mrežo, ako hočemo obdr- žati geodetski princip, da " gremo iz večjega k manjšemu ".

Naravnost škodljivo pa je bilo, da so se na posameznih de- lovnih področjih vršila istočasno dela na triangulaciji in na detajlu / kot na pr. v Prekmurju /. Morali bi se držati pravila, da se naj vsa triangulacijska dela izvršijo vsaj leto dni pred pričetkom detajlne izmere.

Če pogledamo izvršena omrežja, ugotovimo lahko tudi to, da ni bilo doslednosti v razvrstitvi točk v posamezne rede - II. glavni red, II.dopnilni red, III.gl.r. in III.dop.r., čemur je glavni vzrok to, da se je na terenu delalo brez predhodno izde- lanega in od pristojne ustanove pregledanega in odobrenega pro- jekta mreže, zaradi česar so se samovoljno razvrščale točke v višji red.

V primeri z drugimi republikami smo glede pravilnega arhi- viranja, urejevanja in vzdrževanja podatkov za trigonometrično omrežje med zadnjimi ter je nujno potrebno, da se to delo izlo- či iz tistih del, katera plačajo investitorji.

V ta namen je treba tudi predvideti in določiti potrebno strokovno osebje za vzdrževanje triang.elaborata. Že zaradi vc- jaških potreb moramo temu problemu psvetiti več pažnje ter je potrebno začeti čimprej z načrtnim delom / urejevanje trigonc - metričnih sekcij in kart, urejevanje in prepisovanje pregleda rezultatov - 5 obr. -, urejevanje topografij trigon.točk po o- krajih, izdelava triplikatov za najvažnejše triang.podatke za slučaj vojne itd/.

Perspektivni razvoj triang.del v LR Sloveniji :

Nujno je potrebno, da v bodoče razvijamo trigon.omrežja po določenem načrtu ne glede na trenutne lokalne potrebe in da se za to zagotovijo potrebni krediti.

Ako izmerimo trigonometrično omrežje na večjem področju, te daj imamo veliko prednost v tem, da lahko projektiramo in izme- rimo res homogeno in kvalitetno mrežo. Pri tem bo izvršitev del v splošnem tudi cenejša že zaradi istočasne signalizacije, ker se ta drugače vedno obnavlja pri manjših triang.delih.

Vse točke bodo na ta način boljše povezane in razvrstitev v posamezne rede bo pravilnejša.

Cmenjena večja področja pa se naj izberejo tam, kjer se bo v prihodnjih letih največ gradilo / takoimenovana "kritična po- dročja" /.

Ako upoštevamo, da znaša celotna površina LR Slovenije oko- li 1,990.000 ha, in na vsakih 150 ha računamo po eno trig.točko kateregakoli reda, bi to pomenilo skupno 13.300 trig.točk.

Od tega je Geod.zavod LRS določil okoli 1800 točk

Glavna geodetska uprava Beograd	"	400	"
Geografski inštitut JIA	"	"	1100

skupaj 3300 točk

Z dosežanjim kadrom, instrumentarijem in z dosejanjo zmog- ljivostjo / cca 300 trig.točk letno / bi za dokončanje triangu- lacije na področju cele republike potrebovali še 33 let.

Že z ozirom na ta bi bilo nujno potrebno ustanoviti stalni

trig. odsek za LR Slovenijo, povečati število stalnih trianglulatorjev in število modernih instrumentov od 5 na 10.

Z a k l j u č e k :

Ta dela je treba podpreti in forsirati, ker nam dajo osnovo za predstoječo in nujno potrebno novo izmero LR Slovenije, omogočajo izvedbo obširnih arondacij in komasacij zemljišč, ki so poleg melioracij v tesni zvezi s splošnim dvigom gospodarstva v naši republiki.

O potnih stroških

Povračilo potnih stroškov geodetskega osebja na okrajih.

V 26. čl. Uredbe o potnih stroških Ur. l. št. 59/52 je jasno razvidno, da je razumeti pod delom na terenu vse vrste geodetskih, geoloških in drugih predhodnih ter izsledovalnih del na terenu. Za ta dela določa 1.27 iste uredbe za prvih 14 dni polno dnevnicu, za čas preko 14 dni pa 50-75 % iste.

Če terensko delo se smatra po 28. čl. te uredbe tudi službena potovanja uslužbencev organov in ustanov ljudskih odborov okrajev in občin v mejah okraja. Za te uslužbence se odreja povračilo potnih stroškov po 2. odstavku tega člena in to po stvarnih stroških, ki pa smejo znašati le do 75 % dnevnice določene za službena potovanja.

Iz tega je razvidno, da loži uredba službena potovanja uslužbencev iz 26. čl. od onih, ki jih navaja 28. čl., ker se povračilo stroškov prvih razlikuje od povračila stroškov za druge.

3. člen Uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o potnih stroških Uradni list FLRJ št. 29/53 pa spreminja določilo prvotnega 27. člena uredbe, ki se nanaša na uslužbence iz 26. člena te uredbe. S to spremembo pripada tem uslužbencem za delo na terenu dnevnicu, ki je predvidena za službeno potovanje, torej cela dnevnicu, za težja terenska dela v planinskih terenih pa celo do 15 % poviška.

Ekateri okrajni ljudski odbori Lot Novo mesto, Slovenski gradec, Trbovlje, Celje, Gorica in Krško, so s svojimi odloki, ki so razglašeni v Uradnem listu LRS števil. 38/53 odredili, da pripade njihovim geodetskim uslužbencem ravno tako povračilo potnih stroškov, kakor ostalim uslužbencem, ki jih omenja člen 28. Uredbe o potnih in selitvenih stroških. Pri tem je omeniti, da se geodetska služba ne vrši le v času, kakor je to slučaj za gozdarje, agronome itd., temveč je točno odrejena z Uredbo o katastru zemljišč, Uradni list FLRJ števil. 43/53, in traja nepretrgoma od 1. maja do konca oktobra.

Geodetska služba je napornejša pa tudi obraba obleke, perila in obutve je neprimerno občutnejša kot pri uslužbencih, za katere veljajo določila 28. člena Uredbe. Zato je zakonodajalec tudi predvidel za prve ugodnejše povračilo potnih stroškov.

Geodetsko društvo bo radi teh odločb, ki so protivne določilom zvezne uredbe zavzelo pri merodajnih organih ljudske oblasti svoje stališče in zahtevalo, da se mora tudi za geodetsko osebje na okrajih aplicirati predpise zvezne uredbe.

Razno

Iz strokovnega šolstva

Razvoj geod.strokovnega šolstva v LR Sloveniji.

red prve svetovne vojne Slovenci nismo imeli lastnih tehničnih strokovnih šol. Tehnični kadri so se izobraževali a tehničnih strokovnih šolah izven domačega področja. Geodetski strokovnjaki zaposlene v Sloveniji predvsem pri kat.uradih in gradbeno tehničnih oddelkih ter agrarnih operacijah so prihajali predvsem iz Tehnične visoke šole v Gradcu, Pragu, in Pragi, kjer je bil organiziran 2-letni geod.študij, ki se je razvil iz Vojno-tehničnih šol že v 18.stoletju.

Ob postanku Jugoslavije leta 1918 smo imeli v Sloveniji zaposlenih 42 takih geodetov z 2-letnim študijem na tehničnih fakultetah. Radi potrebe po nadomestitvi teh strokovnjakov je bil dne 2.5.1919 kakor za druge stroke z odločbo Deželne vlade za Slovenijo organiziran tak študij tudi na Tehnični fakulteti v Ljubljani ter je trajal vse do leta 1932, ko so diplomirali zadnji absolventi dveletnega geod.študija. Skupno je na tem oddelku diplomiralo v 12 letih 44 geodetov.

Z ozirom na potrebe po geod. strokovnem kadru predvsem pri melioracijah in nizkih gradnjah je bil leta 1928 organiziran kulturno-geod.študij, ki je bil vsled štednje s krediti, katero je obhutilo zlasti slovensko visoko šolstvo ukinjen l.1935. V tem času je diplomiralo na kulturno-tehničnem oddelku 33 kult. geodetskih inženirjev, ki so se zaposlili pretežno v hidrotehniko in pri gradnji cest, niti eden od teh pa se

ni vključil v geodetsko - katastrsko službo, ker ta pod takratnimi pogoji ni nudila kult. geodetskemu inženirju niti strokovneniti družbene perspektive napredka.

Poln razmah pa je dobilo geodetsko visoko šolstvo po osvoboditvi l.1945, ko je bil osnovan samostojni geodetski oddelk na TVŠ. Na tem oddelku je organiziran čisti geodetski študij, ki ima od l.1945 sledeče število slušateljev:

1945/46	14	slušatelj
1946/47	31	"
1947/48	43	"
1948/49	66	"
1949/50	79	"
1950/51	88	"
1951/52	82	"
1952/53	83	"
1953/54	112	"

Dosedaj je na tem oddelku diplomiralo 12 absolventov, od katerih je 8 zaposlenih v geod. operativni GZ, 4 pa so odšli v druge stroke.

Polg visokega šolstva se je po prvi svetovni vojni pričela razvijati tudi srednja tehnična šola, ki je imela svoj samostojen geometrski oddelk od leta 1929 do leta 1932. Istočasno so bili formirani Geometriški odseki tudi na tehničnih srednjih šolah v Beogradu, Sarajevu in Zagrebu. Potrebe po teh šolah je narekovala nujnost nove izmere Srbije, dasi je zastarel katastrski oporabni zahteval tudi v ostalih predelih države novo izmero, se je ta le redkokje izvršila. V Ljubljani

ni je v času od 1929 do 1932 diplomiralo na Srednji tehnični šoli 72 geometrov, ki so bili večinoma vsi zaposleni na novi izmeri Srbije in Makedonije.

Ker je predvojna Jugoslavija imela interes samo za potrebe katastra, ne pa tudi ostale geodetske dejavnosti, ni imela razumevanja za osnovanje stalnega geometrskega oddelka na STŠ ter je bil ta kot že rečeno no leta 1932 ukinjen.

Da bi se popravile napake preteklosti, je bil v šolskem letu 1946/47 zopet otvorjen geometrijski odsek na Srednji tehnični šoli, ki je sedaj stalni oddelk Gradbenega tehnikuma. Prvi povojni absolventi geometrskega odseka so izšli leta 1949 ter je število diplomiranih geometrov v posameznih letih sledeče:

1.1949	18	geometrov
1950	16	"
1951	16	"
1952	21	"
1953	38	"

Skupaj: 108 geometrov

Sedaj je na šoli upisanih 150 dijakov, od teh v zadnjem letniku 40. študij na šoli je bil sprva dvoleten z enoletnim pripravljalnim tečajem, kasneje trileten, sedaj pa je uveden 4-letni študij ter se zahteva kot predizobrazba 4 razr. srednje šole. Radi vskladitve študija na ostalih oddelkih se razmišlja za bodočo uvedbo 5-letnega študija, v kolikor za geod. stroke ne bo sprejet nov način študija, t.j. po maturi dveletni oz. štiriletni študij na tehnični visoki šoli.

č.

Počitniška praksa dijakov GT

Počitniška praksa dijakov geometrskega odseka Gradb. tehnikuma LRS v letu 1953.

Dijakom geometrskega odseka GT je bila letos za obvezno skupno počitniško prakso določena detajlna izmera kat. občine Martijanci v Prekmurju. Občina je bila pred ca 40 leti komasirana, je ravninska, le v svojem severnem delu sega delno na gorjiško; njena površina je 387 ha s ca 1600 parcelami. Izbira je bila torej glede na površino, konfiguracijo terena in gostoto parcelacije za dijaško prakso primerna, vsaj izmera take občine ne zahteva posebne izkušnosti in zaščita osnovno znanje.

Prakse se je udeležilo 39 dijakov III. letnika, 21 dijakov II. letnika in 17 dijakov I. let-

nika, skupaj torej 77 dijakov. Obvezna počitniška praksa traja mesec dni. Zaradi velikega števila dijakov, pomanjkanja inštruktorjev in instrumentarija je bila praksa razdeljena v dva dela: polovica dijakov je delala v juliju, druga polovica v avgustu. Vsakokrat je bilo formiranih po osem skupin, ki jih je sestavljalo po 5 dijakov. Tretji letnik je dal vodje skupin in pomočnike, izbral je po individualnih sposobnostih, dijaki II. in I. letnika pa so bili dodeljeni kot figuranti. V vsake tri oz. dve skupini je prišel po en inštruktor in sicer v mesecu juliju tov. Bratkovič, Omek in Jekl, a v avgustu tov. Steiner, Rozman in Jekl.

Ker je delalo veliko število skupin na relativno malem terenu in da bi vsaka skupina pri-

šla skozi vse operacije pri novi izmeri, je bilo treba delo pazljivo organizirati. Izmera se je morala razvijati nemoteno in ni smelo ostati na skicah kelih lis. Zato so se za izmero 1:2500 terenske skice delale v merilu 1:1000, oz. za ortogonalno izmero 1:500 in na malem formatu. Skupine, ki so bile v juliju na praksi, so razvile poligonsko in linijsko mrežo ter izmerile detajl na polovici obč. in s tem omogočile nemoteno in neodvisno delo avgustovim skupinam.

Ta praksa je bila do sedaj najboljša in za dijake najbolj dragocena, kajti prvič so tokrat morali dijaki sami izvršiti vsa merilna dela, ki so zvezana z novo izmero, razen triangulacije. Seznanili so se z vsemi tistimi deli, o katerih v šoli sicer slišijo, ne morejo jih pa pri geodetskih vajah izvajati. To je v prvi vrsti organizacija geodetskih del večjega obsega, razvijanje večje poligonske mreže, ukopavanje, kakor tudi vse zveze in registriranje v različnih obzornicah, katerega pomen in smisel se šele tukaj domeli.

Delovna disciplina je bila zadovoljiva in kot smo pričakovali, v višjih letnikih, ki že dalj časa poznajo trši prijem, boljše kot v nižjih. Tudi kvaliteta dela je bila ne le od instruktorjev, temveč tudi od nadzornega osebja GZ in GU ocenjena za prav dobro; pač pa je količinski efekt v primeri z normo majhen. Razlogi za to so v glavnem tile: že v šoli jih je predavateljski zbor, ki je prevzel nekakšno moralno odgovornost za točnost dela, stalno opozarjal, da nam je važna predvsem in izključno le kvaliteta; zato so operatorji raje napravili po tri odčitke, kot le enega; delo z neizvežbanimi, čeststo fizično šibkimi figuranti; pomanjkanje instrumentarija; mnogo časa, porabljenega za urejevanje elaborata itd.

Zato pa je elaborat, zlasti skice, pregledno in prav lepo izdelan. Vsa poligonska in linijska mreža je izračunana, sicer le na podlagi približnih koordinat trig. točk in so nesoglasja v mejah srednjih pogreškov, torej ene tretjine dopustnega nesoglasja, kar dokazuje veliko natančnost pri merjenju kotov in stranic. Domeritev v poligonski mreži je bilo relativno malo. Ker je detajlna izmera izvršena v kombinaciji ortogonalne izmere in tahimetrije ter so vzete vse predpisane kontrolne mere, tudi tu pričakujemo lahko le minimalno število grobih pogreškov. Mnogo manj je kontrole še po sami metodi v višinski izmeri, ki pa je bila itak le predmet vaje in v načrtih ne bo upodobljeno.

Organizacija stanovanja in prehrane je bila v redu, instrumentarij je bil povečini iz šolske zbirke, torej starega tipa. Žal GZ ni mogel dodeliti nekaj modernih instrumentov in se tako dijaki niso mogli spoznati z novejšimi tipi, ki jih v šoli sicer teoretično spoznajo, ne pa tudi praktično.

Napake in pomanjkljivosti, ki so se pokazale, so nam signal, kje je treba šolsko delo in inštruktazo mladih pripravnikov izpopolniti. Osnova večine pomanjkljivosti je pomanjkanje zmožnosti orijentacije na zemljišču, ki je produkt življenjskega okolja in izkušenj. Posebno smo opazili to pri mestnih dijakih, za katere je celo pojem posestne meje nekaj tujega. Odtod že težave pri topografiji polig. točk. Pri šolskih vajah se sicer topografija dela, toda povečini v mestu, kjer je lega točke z vpisom ulice in hišne številke že nesporno določena. Pri istem delu izven mesta ne poznamo ne ledinskega imena, ne posestnih meja in ne posestnikov in ostanejo take topografije nujno nepopolne.

V detajlni izmeri je največja težava organizacija dela znotraj skupine. Ni in ni bilo mogoče doseči, da bi istočasno na pr. vođa skupine skiciral zemljišče, pomočnik pa napravil priključek na poligonsko mrežo. Glavni razlog temu je nesamostojnost in bojazen pred odgovornostjo, ki je pri skupnem delu navidez manjša. Iz istega razloga se tudi s početku ni nihče upal vnašati merskih podatkov v zapisnike in skice takoj s črnilom oz. tušem. Te pomanjkljivosti se sicer v klubotatu ne opazijo, ker smo jih sproti odpravljali, občutite pa njihov vpliv v odstotku do-

sežene norme. Na šoli se bo v naprej že od prvega letnika dalje še bolj striktno zahtevalo vpisovanje podatkov s črnilom ali tušem, morali bi pa seveda za vaje dobiti terenske stekleničke. Mnogo več časa bomo morali pri šolskih vajah porabiti za skiciranje zemljišča.

Da z opravljeno prakso ni bila zadovoljna le šola in dijaki, ampak tudi investitor, dokazuje zahvalno pismo in nagrada dijakom v znesku din 100.000.-, ki jo je nakazal Okrajni ljudski odbor Murska Sobota in ki je dijakom ob začetku šolskega leta pomenila lepo - ne le moralno zadoščenje in pomoč.

B.- S.

Vesti iz DIT-a

4. sestanek sekretariata zveze inženirjev in tehnikov LRS se je 4. nov. 1953, kjer so (vršil) se razpravljala različna splošna vprašanja, ki tičejo inženirje in tehnike. Med drugim sta bila sprejeta v zvezo novo ustanovljeno Društvo inženirjev in tehnikov tekstilne industrije Slovenije in Društvo strojnih inženirjev in tehnikov Slovenije. Glede ustanovitve terenskih DIT-ov, ki bi bili v pomoč oblastnim organom /okrajem in mestom/, je bilo sklenjeno, da se naj ustanovijo povsod, kjer je za to možnost in obstoja določena potreba. Nikakor pa se ne more ustanoviti takega DIT-a določati od zgoraj in naj zato vse take zahteve postavi okraj ali mesto ali sekcije društev same, kjer koli za to obstoja potreba.

Predločen in ustanovljen je bil nov Biro za inozemske zveze, ki naj prevzame posle z inozemstvom in usmerja pravilnejše pošiljanje strokovnjakov v inozemstvo. Kot predstavnik geodetskega društva je bil v to komisijo določen tov. ing. Čuček.

Na sestanku se je postavila

zahteva, da se osnuje kartoteka vseh inženirjev in tehnikov LRS. Na osnovi desedaj zbranega materiala predloži sekretar enotno kartoteko in način zbiranja podatkov. Zahteva se prepusti sekretariatu, da končno izvede to nalogo. Vprašanje komisije za razpravo o problemih nepravilnih postopkov nekaterih organov delavskega samoupravljanja in organov oblasti napram tehničnim strokovnjakom, je bilo rešeno tako, da vsako društvo do 10. novembra predloži svojega zastopnika v komisijo pri DIT-u LRS, ki bo v bodoče reševal taka vprašanja s podjetji ali oblastnimi organi. Kot predstavnik Geodetskega društva je bil na seji društva določen ing. Kregar. Poročilo o sestanku v Beogradu o osnutkih geodetskih uredb sta podala tov. ing. Kovač in ing. Vajda. To poročilo bo dostavljeno še v pisni obliki, ker vsebuje zelo važne načelne priponbe tov. Kardelja, ki jih je dal v zvezi s vprašanji, ki tičejo tehnične strokovnjake pri prihodnjih in državni upravi.

V začetku decembra se pripravlja zasedanje plenuma Sve-

ze, kjer naj se razčistijo najbolj kritična vprašanja in problematika vseh društev zlasti pa komisije v zvezi z nekaterimi nepravilnimi odnosi do tehničnega kadra. Pred plenumom naj bi delegacija Zveze in predsednikov vseh društev obiskala

predsednika Izvršnega svetatov. Marinka, podpredsednika tov. Mačka in člane Izvršnega sveta tov. Poliča, da jih obvesti o delu Zveze in društev in da dobi od njih potrebno moralno in materialno pomoč.

K.

V spomin

umrlim tovarišem geometrom in geodetom.

Dne 9.11.t.l. je preminul v Celju naš stanovski tovariš **D i d e k R u d o l f**, geometer v pokoju. Pokojni je bil eden najstarejših geodetskih strokovnjakov v Sloveniji. Rodil se je pred 72 leti v Kraljevem Gradcu na Češkem, strokovni študij pa je končal na Tehnični visoki šoli v Pragi. Službo geometra v Sloveniji je nastopil že pred prvo svetovno vojno, ker je bilo v tistih časih inženirjev in geodetov - Slovencev zelo malo. Pokojni Didek se je naglo vživel v slovenske razmere in kot napreden Čeh vzljubil našo ljudstvo, s katerim je bil izredno ljubezniv in doberhoten. Svojo strokovno sposobnost je uveljavil predvsem katastrski novi izmeri Postojne, Idrije, Ljubljane in drugih krajev. Bil je izbran detjlist, pa tudi izvrsten risar. Par let po prvi vojni je prevzel mesto šefa katastrskega urada v Krškem, od leta 1929 dalje pa je vodil kat. urač v Celju. Nemška okupacija tudi njemu ni prizanesla. Že leta 1941 so ga Nemci zaprli in nato izgnali v Srbijo. Po vrnitvi v Celje je nekaj let izvrševal še poklic civilnega geometra. Stanovski tovariši se ga bodo spominjali po njegovi skrajni nesebičnosti in iskrenem tovarištvu.

V slovenski zemlji je našel svoj zadnji počitek še en tovariš, katerega zibelka je tekla daleč izven naših meja. To je bil **G o n t a r e v I v a n**, rojen 1.10.1897 v Taganrogu, katerega je val emigracije zanesel še mladega v Jugoslavijo. V Beogradu je absolviral 6-mesečni geometer-ski tečaj, v službi pa je njegova pot šla iz Šabca preko Osijeka in Maribora v Ljubljano. Deloval je kot tehnični uradnik, statistik in geometer pri Agrarni reformi, Ministrstvu za kmetijstvo in nazadnje pri Agroprojektu. V skromnih razmerah je zapustil številno družino. Umrl je 15.6.t.l.

Spomnimo se še tovariša **M i l l e r E m i l a**, ki je umrl že lansko leto, dne 2.II.1952, star komaj 41 let. Rojen je bil v Vipavi, šolal pa se je v Ljubljani, kjer je leta 1931 diplomiral na geometerskem odseku Tehniške srednje šole. Kot geometer je od 1.1932 do osvoboditve delal v raznih krajih Srbije pri novi izmeri. Odlikoval se je kot dober in natančen geodetski strokovnjak. Po osvoboditvi se je vrnil v Slovenijo. V narodnoosvobodilni borbi ranjen je ves čas vztrajno delal pri obnovi in izgradnji, toda je moral po enoletni težki bolezni prekmalu zapustiti našo vrsto.